

Pracovní skupina pro pedagogiku, psychologii a kinantropologii

Akreditační komise ČR

Vážený pan

PhDr. Jaroslav Šturma
předseda ČMPS
Českomoravská psychologická společnost
Kladenská 48
160 00 Praha 6
e-mail: cmeps@ecn.cz

České Budějovice, 22. 11. 2012

Vážený pane předsedo,

k Vaší žádosti ze dne 8. 11. 2012 o vyjádření k otázkám akreditace psychologických studijních oborů v ČR Vám sděluji následující:

1. Existuje mezi studijními programy psychologie v ČR z pohledu Akreditační komise nějaký zásadní rozdíl?

Odpověď:

Ano, mezi studijními **programy** „Psychologie“ na různých vysokých školách existují rozdíly (např. mezi oborem „Arteterapie“ na JU a oborem „Psychologie“ na FF UK).

Rozdíly mezi studijními **obory** psychologie na různých vysokých školách ovšem nemají zásadní povahu co do obsahového zaměření kurikula, mohou se lišit rozsahem.

Vysvětlení:

Ucelenou kurikulární jednotkou, kterou AK posuzuje, je v ČR studijní obor. Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách hovoří o studijních programech, které se mohou (ale nemusí) dělit na studijní obory. Studijní program „Psychologie“ se na obory dělí, v současnosti jsou v ČR pod ním akreditovány tyto studijní obory: Arteterapie, Psychologie, Psychologie (dvouoborové), Psychologie a speciální pedagogika.

Toto rozlišení mezi studijním programem a studijním oborem je někdy mylně přehlíženo (např. se tak dělo v některých zdravotnických předpisech, které se vztahovaly k dalšímu vzdělávání psychologů ve zdravotnictví).

Mezi studijními obory „Arteterapie“ a „Psychologie“ je zjevně rozdíl. Mezi studijními obory „Psychologie“ a „Psychologie (dvouoborové)“, resp. „Psychologie a speciální pedagogika“ (v modelu hlavní a vedlejší předmět) jsou rozdíly v rozsahu, nikoli však v obsahové struktuře studia (dále bude blíže vysvětleno).

2. Co musí splňovat studium psychologie, aby bylo akreditováno?

Odpověď:

Musí splňovat kurikulární obsahový standard, který byl u dřívějších akreditací dán konsenzem odborné komunity (a tradicí tohoto studia v ČR) a od r. 2009 je porovnáván s obsahovým standardem EuroPsy.

Vysvětlení:

AK se po schůzce zástupců vysokých škol, které nabízejí pregraduální studium psychologie, ČMPS, UPA ČR a AKP dne 3. 2. 2009 rozhodla zohlednit při posuzování nových žádostí o akreditaci studijních oborů „Psychologie“ kurikulární standard EuroPsy. Postupně upozorňovala žadatele, aby do svých žádostí vkládali rovněž porovnání vlastního studijního plánu s tímto standardem.

Jak je konstatováno v samotném materiálu EuroPsy – European Certificate in Psychology, obsahová stránka pregraduální přípravy psychologů se i v předchozích letech v Evropě příliš nelišila, lišila se ovšem organizačními formami (například organizace studie podle dílčích disciplín, či podle problémových okruhů), případně délkou jednotlivých stupňů studia.

V červnu 2011 byla AK ze strany EFPA požádána, aby popsala svůj postup akreditace psychologických oborů. Deklarovala tedy vůči EFPA, že naplnění standardů EuroPsy je součástí procesu akreditace.

AK tedy požaduje, aby studijní plán pokrýval všechny oblasti přípravy, jak je vyjmenovává EuroPsy standard; dále požaduje, aby škola též uvedla rozsah povinných a povinně volitelných předmětů, které se těmito oblastem věnují. EuroPsy je kombinace specifikace kurikula a specifikace kompetencí psychologa, AK tedy požaduje i adekvátní proporce teoretické a praktické přípravy k rozvoji znalostí, dovedností a kompetencí.

Znamená to tedy, že program musí splňovat kurikulární standard co do obsahu a z větší části i co do rozsahu studia (předměty případného druhého oboru mohou rozsah některých oblastí zčásti doplňovat). Pro posouzení ve smyslu certifikace EuroPsy bude v takovém případě rozhodující konkrétní podoba studijního plánu.

3. Jaký je z pohledu Akreditační komise rozdíl mezi absolventem magisterského studia psychologie, který na bakalářském stupni absolvoval studium psychologie v kombinaci s jiným oborem, a absolventem pětiletého jednooborového studia psychologie, případně absolventem jednooborového studia psychologie děleného na bakalářské a magisterské studium?

Odpověď:

Rozdíl mezi absolventy není oprávněné předpokládat.

Vysvětlení:

Z hlediska profilů absolventů, tak jak jsou deklarovány školami (zejména na bakalářské úrovni), jsou rozdíly minimální. Těžištěm bakalářské části přípravy je (i podle EuroPsy) poskytnout základní vzdělání v klíčových psychologických disciplínách, v základech oborového metodologického myšlení a poskytnout základy oborových dovedností.

Obsahově oba typy studia pokrývají tyto klíčové psychologické oblasti vymezené ve standardu EuroPsy; rozdíl je v rozsahu, který je vyjádřen i počtem kreditů. Protože však je tento standard formulován jako minimální, rozvrhuje je jen 260 z celkových 300 kreditů za celé magisterské studium a ponechává určitou volnost pro individuální průchody studiem. To znamená, že student

může volbou povinně volitelných nebo i volitelných předmětů výrazně doplnit/rozšířit povinné kurikulum.

Navazující magisterská část studia, která odpovídá 4. a 5. ročníku neděleného studia, je v ČR pouze jednooborová. Vstup do tohoto studia je podmíněn přijímacími zkouškami, které stanovují jednotné požadavky na uchazeče (není rozlišováno mezi absolventy jednooborového a dvouoborového studia). Stejně tak státní závěrečné zkoušky jsou – a při strukturovaném studiu, které předpokládá mobilitu studentů, musejí být – komplexním prověřením výstupních kompetencí absolventa.

V tomto slova smyslu tedy rozdíly mezi absolventy magisterského studia, které vyplynou z individuálních rozdílů, nemohou být větší než rozdíly, které by byly založeny jinou strukturou a rozsahem povinných a povinně volitelných předmětů v bakalářském studiu.

Z těchto důvodů tedy nelze obecně říci, že mezi absolventy bude rozdíl.

Závěrečné poznámky:

Pokud bychom porovnávali jen bakalářské studium, hlavní rozdíl mezi jednooborovým a dvouoborovým studiem je v množství kreditů získávaných v povinných kursech zaměřených na základní psychologické oblasti. Zatímco jednooborové bakalářské studium zpravidla naplňuje minimální proporce dílčích složek přípravy (ve smyslu standardu EuroPsy) povětšinou povinnými kursy (přibližně kolem 80 %), u dvouoborového studia je naplnění těchto dílčích složek možné, ale nemusí ho být nutně dosaženo (například pokud by byla psychologie kombinována s nepříbuzným oborem a nejednalo by se o tzv. hlavní obor).

Protože však školy nepředkládají k akreditaci nutně fixní kombinace dvou oborů, ale spíše jednotlivé obory (tedy studijní plán tzv. dvouoborového studia s rozpočtením poloviny z celkového penza bakalářských kreditů) s informací, s kterými dalšími dvouoborovými studii škola předpokládá kombinaci, AK se soustřeďuje na obsahové posouzení klíčových psychologických disciplín a připouští, že v individuálním průchodu studiem student může projít kurikulem odpovídajícím jednooborovému studiu a získat odpovídající vědomosti, dovednosti a kompetence.

Z pohledu certifikace EuroPsy bude u jednooborových studií naplnění standardu dáno akreditací studijního oboru, u dvouoborových bakalářských studií následovaných jednooborovým magisterským studiem bude třeba ještě posoudit informace z tzv. Diploma Supplement, nakolik si student zapisoval psychologické disciplíny nad rámec povinných. Protože kurikulární standard EuroPsy předpokládá 5 let studia, ale připouští, že bakalářské studium může být delší než tři roky, že může být otevřeno jiným disciplínám a že nemusí být uzavřeno obhajobou bakalářské práce, bude pro posouzení splnění kurikulárního standardu důležité, co absolvent studia absolvoval v průběhu celých pěti let.

prof. PaedDr. Iva Stuchlíková, CSc.
předsedkyně pracovní skupiny

Kopie: PhDr. Jiří Smrčka, PhD., tajemník AK